

Spis.zn.: SZ-MMJ/SÚ/6728/2025/7
Č. j.: MMJ/SÚ/62924/2025-MaD
UID: jihlvp25v00m69
Vyřizuje: Mgr. Bc. Dita Machová
Email: dita.machova@jihlava-city.cz
Telefon: 565 593 172

Jihlava 20. 02. 2025

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Magistrát města Jihlavy, stavební úřad, odd. památkové péče (dále jen „správní orgán“) jako věcně příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a místně příslušný podle ustanovení § 66 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, obdržel dne 23. 01. 2025 písemnou žádost od Ing. Zdeňka Sendlera, Wanklova 576/6, 602 00 Brno, který na základě plné moci ze dne 22. 01. 2025 zastupuje Statutární město Jihlava, zastoupeno Mgr. Petrem Ryškou, Masarykovo nám. 1, 586 01 Jihlava, o vydání závazného stanoviska ve věci **revitalizace parku Smetanovy sady v Jihlavě, na pozemcích s parc. č. 3239/1, 3241, 3240, 3238, 5864, 5853, k.ú. Jihlava**, a to s účastníky řízení:

- Statutární město Jihlava, zastoupeno Mgr. Petrem Ryškou, Masarykovo náměstí 97/1, 586 01 Jihlava, IČ 002 86 010, zastupující Ing. Zdeňek Sendler, Wanklova 576/6, 602 00 Brno, IČO 121 89 391

Další účastníci řízení:

- Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba v Jihlavě, Lazebnická 54/1, 586 01 Jihlava, IČO 634 38 666.
- Manažerská akademie – střední odborná škola s.r.o., Jiráskova 1559/2, 586 01 Jihlava, IČO 253 26 384.

Správní orgán tímto v y d á v á podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči, podle § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Telči čj. NPÚ-372/7413/2025 a NPÚ-372/7414/2025 ze dne 14. 02. 2025 **z á v a z n é s t a n o v i s k o** a rozhodl takto:

Revitalizace parku Smetanovy sady v Jihlavě, na pozemcích s parc. č. 3239/1, 3241, 3240, 3238, 5864, 5853, k.ú. Jihlava, který se nachází na území Ochranného pásma určeného rozhodnutím ONV v Jihlavě dne 28. 3. 1985 pod čj. Kult/41/85 Městské památkové rezervace Jihlava prohlášené Ministerstvem kultury ČSR, č. j. 7. 292/82-II/2 ze dne 29. 3. 1982 (dále jen „OP MPR Jihlava“) se považuje dle žádosti a přiložené projektové dokumentace pro povolení stavby „*Revitalizace parku Smetanovy sady, Jihlava*“, vypracované Ing. Zdeňkem Sendlerem v prosinci 2024, z hlediska zájmů státní památkové péče za **p ř í p u s t n o u** při dodržení těchto podmínek:

1. V rámci plánovaného osvětlení kostela sv. Ducha bude ještě vypracovaný a v rámci jednoho z kontrolních dní předložený k písemnému odsouhlasení i světelný návrh k nasvětlení objektu nemovité kulturní památky, a proběhnou také i světelné zkoušky objektu, za účasti zástupců orgánu a odborné organizace státní památkové péče.
2. V rámci nového mobiliáře (laviček s opěradlem, odpadkových košů, pitek aj.) bude v rámci jednoho z KD odsouhlasený také odstín RAL těchto prvků, neboť předložená PD je neuvádí.
3. V případě jakýchkoliv archeologických nálezů či pozůstatků, vzhledem k historickým souvislostem daného místa (zrušený městský hřbitov) bude žádoucí práce přerušit, svolat, kontrolní den všech dotčených stran, zejména za účasti archeologů a na místě

samém rozhodnout o případném nálezu a přizvat také i odbornou organizaci (NPÚ, ÚOP v Telči).

Odůvodnění

Správní orgán obdržel dne 23. 01. 2025 písemnou žádost od Ing. Zdeňka Sendlera, Wanklova 576/6, 602 00 Brno, který na základě plné moci ze dne 22. 01. 2025 zastupuje Statutární město Jihlava, zastoupeno Mgr. Petrem Ryškou, Masarykovo nám. 1, 586 01 Jihlava, o vydání závazného stanoviska ve věci **revitalizace parku Smetanovy sady v Jihlavě, na pozemcích s parc. č. 3239/1, 3241, 3240, 3238, 5864, 5853, k.ú. Jihlava**. Dnem podání bylo podle § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno správní řízení. V souladu s ustanovením § 14 odst. 4 zákona státní památkové péči byla žádost dne 23. 01. 2025 dvakrát postoupena (kapacita datové schránky neumožnila poslat všech dokumentů současně) k písemnému vyjádření odborné organizace památkové péče Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Telči (dále též NPÚ ÚOP v Telči). Vyjádření NPÚ ÚOP v Telči ze dne 14. 02. 2025 bylo správnímu orgánu doručeno dne 20. 02. 2024 pod čj. NPÚ-372/84651/2024. Dne 20. 02. 2025 sdělil správní orgán účastníkovi řízení, že ukončil dokazování v řízení vedeném pod sp. zn. MMJ/SÚ/6728/2025 a že bylo ukončeno shromažďování podkladů pro vydání závazného stanoviska. Účastníkovi řízení bylo umožněno vyjádřit se k podkladům před vydáním závazného stanoviska a byla mu k tomu usnesením určena přiměřená lhůta. Účastník řízení práva vyjádřit se k podkladům využil téhož dne, kde uvedl, že s podmínkami souhlasí.

Záměrem žadatele je: „Cílem návrhu je vytvoření prostředí s odkazem na historii a současně splňující soudobé a budoucí požadavky na veřejný prostor. Jasně vedení cest, logické zpevněné plochy, přehlednost s vazbou na okolí. Jeden ze základních nosných prvků v parku jsou stromy. Maximální snaha je do řešení zakomponovat veškeré hodnotné perspektivní dřeviny. Nové výsadby budou postupně nahrazovat stávající a vytvoří optimální věkovou strukturu parkového porostu. Budou káceny vybrané neperspektivní dřeviny.

Řešení počítá s odstraněním nevhodných asfaltových povrchů a jejich nahrazení logickou promyšlenou cestní sítí, umožňující komfortnější údržbu, hospodaření s dešťovou vodou a v neposlední řadě i logické provozní vztahy. Předložené řešení reflektuje i předpokládané nové provozní vztahy vzniklé novou zástavbou haly. Veškeré cesty jsou bezbariérové přístupné a umožňují dostupnost údržby parku. Princip řešení dále zohledňuje zvyklosti pořádání různých akcí jako trhy, koncerty apod. Navržené řešení s tradičními akcemi počítá a přizpůsobuje jim provozní zázemí obsluhy, zásobování, napojení na vodu a elektro.

Vzhledem k nové koncepci parkových cest se přizpůsobuje i doplněný mobiliář v podobě laviček, odpadkových košů, pítek a parkového osvětlení.

Travnaté plochy jsou navrženy k osetí vhodnou směsí do daných podmínek. V místech bez výrazných zásahů bude stávající trávník zachován, pouze nezbytně regenerován...Plánovaný začátek a konec realizace stavby: jaro – březen 2025 – podzim říjen 2025.“

Smetanovy sady v Jihlavě představují z hlediska přírodně krajinářského, ekologického a zejména i mikroklimatického velmi důležitou, cennou plochu veřejné, městské zeleně, situovanou severozápadním směrem, nedaleko samotného historického jádra města Jihlavy – Masarykova náměstí. Park je obklopený ulicemi Jiráskova, Jana Masaryka a Tyršova. V samotném centru parku je situována také nemovitá kulturní památka – kostel sv. Ducha (rejst. č. ÚSKP ČR 37066/7-4878), a ze severní strany park obklopuje nově vznikající stavba Horácké multifunkční arény. V blízkosti parku se nachází také objekty škol a Jihlavský pivovar.

Smetanovy sady byly vybudovány na ploše původně hřbitovního kostela sv. Ducha, založeného v roce 1572, na severozápadním obvodu historického jádra, vně městských hradeb a původně zasvěceného sv. Trojici. Kostel je renesanční novostavbou ze 2. poloviny 16. století, postavenou uprostřed hrazeného hřbitova a sloužící jako pohřební svatyně Špitálskému předměstí. Po poškození ze třicetileté války, byl v roce 1661 prakticky znovu vystavěn, v raně barokním stylu strahovskými premonstráty. Hřbitov okolo kostela byl zrušen v roce 1868, hřbitovní zeď s branou byla zbořena roku 1891, kdy se tento prostor stal městským parkem. V letech 1892 – 1893 prošel kostel novobarokní úpravou, podle návrhu

brněnského architekta Richarda Völkela, která zahrnovala nejen novou fasádu, obměnu výplňových prvků, ale i přesun několika nejceněnějších náhrobků do interiéru.

Smetanovy sady byly založeny roku 1891 po zboření hřbitovních zdí, kdy došlo i prvním výsadbám stromů a později přibyla cestní síť a lavičky. Plochu parku tvoří travnaté plochy se vzrostlými stromy, keřovými skupinami a cestní sítí s asfaltovým povrchem). Z hlediska dendrologického a sadovnické jsou významné dřeviny, rostoucí především v jižní krajové části parku – lípy, duby, buky, jasany, které věkově mají již 100 a více let. Věkovou rozmanitost v parku dotváří také i dřeviny mladší, již stabilizované a realizované cca před 20 lety, ale i mladé výsadby stromů, přispívající tak ke druhové a věkově rozmanitosti zeleně daného místa, neboť novější dřeviny byly vhodně vysazovány jako náhradní výsadby za jedince uhynulé, či na kompozičně vhodná, volná místa.

Park doprovází také řada uměleckých děl, z nichž za nejvýznamnější lze označit Arménský křížový kámen, zvaný chačkar, instalovaný v roce 2055 naproti hlavnímu vstupu do kostela sv. Ducha, věnovaný obětem arménské genocidy v roce 1915.

Park je také zároveň registrovaný jako významný krajinný prvek a na jeho území se nachází i dva památné stromy – buky lesní, nazvané "Buky Bedřicha Smetany", s kódem ochrany 100882. Smetanovy sady jsou z hlediska památkové ochrany situovány v Ochraném pásmu pro historické jádro města Jihlava (dále jen OP MPR), vyhlášeném *Rozhodnutím ONV v Jihlavě o určení ochranného pásma č. Kult41/1985, ze dne 22. 5. 1985* a evidovaném v ÚSKP ČR pod rejst. č. 3230.

Navrhované úpravy jsou z hlediska památkové péče možné a žádosti se vyhovuje.

Park Smetanovy sady v Jihlavě se nachází na území OP MPR Jihlava, proto je žádoucí postupovat dle obsahu platné legislativy ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Revitalizace parku bude zahrnovat nové zpevněné plochy a komunikace, nový mobiliář a vybavenost parku, výměnu veřejného osvětlení, realizaci vodovodní přípojky a rozvody vody i novou přípojku pro přenosové vozy. Hlavním řešením v parku však bude samotná zeleň, kdy na základě zpracovaného dendrologického průzkumu v roce 2021 a v roce 2023, dojde k pěstebním opatřením, v podobě kácení 11 ks stromů a 475,5 m² keřových skupin. Nově bude vysazeno celkem 14 ks dřevin, 32 ks keřů a obnova parku počítá i s novými trvalkovými záhony (taxonomicky vhodně zvolenými rostlinami na dané místo), a sice v prostoru před hlavním vstupem do kostela sv. Ducha, a dále poté u jižní strany objektu střední odborné školy – Manažerské akademie, kde budou na zdi tohoto objektu použity také nově i popínavé rostliny. Projekt vhodně zmiňuje i všechny podstatné, platné normy a standardy v rámci zeleně, sadových a vegetačních úprav a souvisejících prací.

Navržené práce – revitalizace Smetanových sadů v Jihlavě lze akceptovat a realizovat, a to při dodržení výše uvedených podmínek, které zpřesňují dílčí charakteristiky obnovy veřejného prostoru zeleně, ve svém celku se však jedná o citlivě a kvalitně navrženou obnovu parku, která respektuje jak jeho kulturně historické hodnoty, tak současné potřeby rozvoje daného místa, situovaného nedaleko historického jádra města Jihlavy.

Ad 1. V rámci nového plánovaného osvětlení kostela sv. Ducha odborná organizace požaduje, aby před finálním rozsahem plánovaného nasvícení objektu nemovité kulturní památky byl ještě vypracovaný světelný návrh, předložený orgánu i odborné organizaci k písemnému odsouhlasení v rámci jednoho z kontrolních dnů a dále aby proběhly nejprve světelné zkoušky na místě samém, také i za účasti zástupců orgánu a odborné organizace státní památkové péče (NPÚ, ÚOP v Telči), a to z důvodu, aby nové osvětlení nemovitou kulturní památku, její podstatu a efekt ve večerních a nočních hodinách vhodně podtrhlo a doplnilo, čehož lze dosáhnout právě nejlépe detailní světelnou zkouškou, které jsou obecně již běžným a zároveň důležitým krokem při plánovaném nasvětlování památek, kdy jako vhodný příklad lze uvést např. Zelenou horu ve Žďáře nad Sázavou.

Ad 2. Projekt počítá i se zcela novým mobiliářem – lavičkami s opěradlem, odpadkovými koši, dvěma pítky, nosiči sáčků na psí exkrementy v rámci plochy parku, kdy však předložená PD neuvádí jejich konkrétní barevný odstín, dle platných vzorníků RAL, proto odborná organizace uvádí podmínku na odsouhlasení odstínů RAL těchto prvků mobiliáře v rámci jednoho z kontrolních dnů, tedy za účasti všech dotčených stran, včetně i zástupců orgánu a odborné organizace státní památkové péče, neboť právě i vhodná barevnost mobiliáře na území OP MPR Jihlava, by měla odpovídat zejména danému prostředí přírodně krajinnářského charakteru.

Ad 3. Protože se Smetanovy sady nachází na původním, zrušeném městském hřbitově, situovaném historicky kolem kostela sv. Ducha, lze předpokládat také případné archeologické nálezy či pozůstatky v průběhu zamýšlených prací revitalizace parku, zejména v rámci stavebních prací cestní sítě a výkopů jam pro nové výsadby stromů. Z toho důvodu odborná organizace upozorňuje, že v případě jakýchkoliv nálezů je žádoucí učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny, a veškeré práce v místě nálezu přerušit, svolat kontrolní den za účasti všech dotčených stran, včetně NPÚ, ÚOP v Telči – specialisty na archeologii a zejména zajistit účast archeologů a na místě samém rozhodnout (viz i Upozornění tohoto písemného vyjádření).

Cílem projektu revitalizace Smetanových sadů v Jihlavě je zvýšení nejen atraktivity, ale především biodiverzity daného místa, s vytvořením perspektivního vývoje vegetačních prvků a se zaměřením na kvalitní druhovou skladbu a věkovou rozmanitost taxonů, fungující především pro současné, ale také zejména i pro budoucí generace. Kvalitní výsledek realizace v památkově plošně chráněných územích je tak vždy podmíněn dobrou připraveností odbornou, organizační, i finanční, kdy je prvořadá souhra všech dotčených stran – vlastníka, projektanta, dodavatele, stavební firmy i orgánu a odborné organizace státní památkové péče, a dále také povinnost předání kvalitně provedeného díla v plnohodnotném, dobrém stavu a v neztenčené míře celistvosti dalším generacím.

Upozornění:

Upozorňujeme, že stavba je situována na území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22, odst. 2, zák. č. 20/1987 Sb., v platném znění. Při provádění jakýchkoliv zásahů do území s archeologickými nálezy (hloubení výkopů apod.) na území Kraje Vysočina je **povinností majitele (správce, uživatele) již v době záměru oznámit stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.,** Čechyňská 363/19, 602 00 Brno a případně umožnit jemu, nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu dle § 22, odst. 1 a 2 cit. zákona. Formulář oznámení o stavebním, či jiném záměru, je dostupný na www.archeologickamapa.cz/oznameni; <https://backend.aiscr.cz/oznameni/0/> či www.amapa.cz/oznameni.

Pokud budou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy či details stavby mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tyto nálezy příslušnému stavebnímu úřadu, Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo, nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny a zaznamenat do stavebního deníku čas a okolnosti nálezu, datum oznámení stavebnímu úřadu a popis provedených opatření – viz § 266 zákona č. 283/2021 Sb. (stavební zákon) a § 23, odst. 2 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění.

Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dozvěděl. Archeologický nález i naleziště musí být ponechány beze změny až do prohlídky Archeologickým ústavem nebo muzeem, nejméně však po dobu pěti pracovních dnů po učiněném oznámení. Archeologický ústav nebo oprávněná organizace učiní na nalezišti všechna opatření nezbytná pro okamžitou záchranu archeologického nálezu, zejména před jeho poškozením, zničením nebo odcizením.

Správní orgán po posouzení výše uvedených podkladů došel k závěru, který je obsažen ve výroku tohoto závazného stanoviska. Při posuzování věci se řídil platnými právními předpisy. Žádné jiné úpravy, které nebyly předmětem tohoto řízení, nebudou prováděny bez předchozího souhlasného stanoviska výkonného orgánu státní památkové péče.

Poučení o odvolání

Proti tomuto závaznému stanovisku nelze v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu podat samostatně odvolání, neboť tento úkon není samostatným rozhodnutím ve správním řízení. Odvolání je možné až proti rozhodnutí, které je podmíněné tímto závazným stanoviskem, přičemž pokud odvolání směřuje proti obsahu tohoto závazného stanoviska, vyžádá si podle § 149 odst. 4 správního řádu odvolací správní orgán jeho potvrzení nebo změnu od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.

Mgr. Bc. Jindřich Kadlec
vedoucí oddělení památkové péče

Obdrží:

Účastníci řízení

Ing. Zdeňek Sendler, Wanklova 576/6, 602 00 Brno

Správní orgán rozhodující ve věci

Magistrát města Jihlavy, odbor životního prostředí

Odborná organizace památkové péče

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči

Na vědomí:

Magistrát města Jihlavy, stavební úřad

Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba v Jihlavě, Lazebnická 54/1, 586 01 Jihlava

Manažerská akademie – střední odborná škola s.r.o., Jiráskova 1559/2, 586 01 Jihlava